

Til: De forsvarspolitiske ordførere i Folketinget
(cc. Jesper Thinghuus, udvalgssekretær)

Kopi til:
Forsvarsministeren
Udenrigsministeren
Udviklingsministeren

Den 27. februar 2023

Kære ordførere,

FN-forbundet er, som I ved, en tværpolitisk, *non-profit* NGO, som har til formål at udbrede viden og fremme debat om FN og organisationens mange aktiviteter.

I forbindelse med de kommende forhandlinger om et nyt forsvarsforlig, vil vi gerne henlede jeres opmærksomhed på det vigtige arbejde, som FN's fredsbevarende operationer gør som bidrag til opretholdelse af international fred og stabilitet.

Vi har derfor udarbejdet det vedhæftede notat, som dels giver en kort opsummering af dette arbejde, dels fremlægger en række konkrete forslag til, hvordan Danmark eventuelt kan bidrage yderligere til det i regi af forsvarsforliget.

Vi håber, at notatet vil indgå i jeres overvejelser og står naturligvis til jeres disposition, hvis I skulle ønske en yderligere uddybning og/eller diskussion.

Med venlig hilsen,

Finn Reske-Nielsen
Næstformand
FN-forbundet

FN's fredsbevarende operationer
Baggrundsnotat udarbejdet af FN-forbundet
Februar 2023

Danmark har siden organisationens oprettelse i 1945 været en stærk fortaler for De Forenede Nationer (FN) som en central spiller til sikring af opretholdelse af international fred og stabilitet.

Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets hvidbog 'Fælles om fremtiden' om FN, Danmark og en verdensorden under pres (august 2022) lægger op til, at 'Danmark kaster sig endnu mere ind i de kampe, der foregår i FN-regi' og 'skal kæmpe for vores værdier og interesser og engagere os endnu mere i de svære beslutninger, der kan gøre forskellen i verdens brændpunkter.' I september 2022 annoncerede regeringen formelt Danmarks kandidatur til medlemskab af FN's Sikkerhedsråd for perioden 2025-26. Tidligere Skatteminister og Udenrigsminister Holger K. Nielsen er udpeget som Særlig Repræsentant placeret i Udenrigsministeriet, der skal være med til at sikre medlemskabet.

Sikkerhedsrådet har det primære ansvar for opretholdelse af international fred og stabilitet – FN's fornemste opgave. En meget vigtig del af denne varetages gennem fredsbevarende missioner, som siden 1948 har været med til at sikre freden i en lang række lande. Disse missioner er baseret på tre centrale principper: 1) de udsendes kun med de stridende parter accept, 2) de er upartiske og 3) bruger kun våbenmagt i selvforsvar (eller for at forsvare mandatet, specielt når det drejer sig om beskyttelse af civile).

I øjeblikket er der 12 aktive missioner med i alt godt 87.000 *peacekeepers*, fortrinsvis i Afrika og Mellemøsten. De største missioner er i Den Demokratiske Republik Congo, Mali, Den Centralafrikanske Republik, Sydsudan og Libanon. Der er mindre missioner bl.a. i Vestsahara og på Cypern. Blandt de store og meget succesrige missioner gennem årene kan tælles Namibia, Mozambique, Sierra Leone, Liberia og Østtimor, som alle er blevet lukket efter velgennemført mandatimplementering.

Oprindeligt bestod missionerne udelukkende af militære FN-styrker, leveret af medlemslandene, der typisk blev sat ind mellem de stridende parter styrker for at overvåge en freds- eller våbenhvileaftale. Over tid er konflikterne i verden i højere grad blev 'interne' med deraf følgende behov for bredere mandater som f.eks. bistand til afholdelse af demokratiske valg, styrkelse af offentlige institutioner, overvågning af menneskerettighederne, reform af sikkerhedssektoren, m.v. Endelig har Sikkerhedsrådet i de seneste år tildelt missionerne opgaver i situationer, hvor der ikke er nogen fred at opretholde. Alt dette har resulteret i væsentligt mere komplekse mandater med deraf følgende større 'bredde' i behovene for intervention.

Selvom der ikke i de seneste år er oprettet nye større operationer, spiller de eksisterende missioner en afgørende rolle i deres respektive værtslande, og det er derfor vigtigt, at FN's medlemsstater fortsat yder støtte i form af personel og finansiering.

Danmark har gennem årene været en meget stor bidragsyder til FN's fredsbevarende operationer, ikke mindst i Mellemøsten og på Cypern. Tusindvis af danske soldater har bidraget sammen med et ikke ubetydeligt antal danske politifolk. Gennem de seneste år har Danmark bidraget til specifikke opgaver, som for eksempel transport af kemiske våben ud ad Syrien og transportfly i Mali, hvor også MINUSMA's *Force Commander* var dansk. Men mere systematiske og kontinuerlige bidrag har Danmark ikke ydet i de seneste årtier. Per 31. december 2022 bidrog Danmark i alt med blot 14 militærfolk og ingen politifolkⁱⁱ.

FN-forbundet har forståelse for de nye udfordringer, som det danske forsvar står overfor som resultat af den forværrede sikkerhedspolitiske situation efter Ruslands ulovlige invasion af Ukraine i februar 2022. Vi forestiller os ikke meget store nye danske militære bidrag til FN's fredsbevarende arbejde.

Behovene for bidrag til de eksisterende (og eventuelle fremtidige) fredsbevarende operationer er imidlertid fortsat betydelige. FN's Generalsekretær står altid over for udfordringer, når det uniformerede og civile personel skal sammensættes i overensstemmelse med et givet sikkerhedsrådsmandat. Ofte er der tale om mangel på bidrag inden for mere specialiserede områder, hvor de traditionelle leverandører af personel måske ikke har den nødvendige kapacitet. Behovene varierer naturligvis i forhold til de individuelle mandater.

FN-forbundet vil i forbindelse med forhandlingerne om et kommende forsvarsforlig derfor kraftigt opfordre Folketinget til at sikre:

- 1) at Danmark stiller et (begrænset) antal soldater til rådighed med ekspertise inden for udvalgte 'nicheområder', som FN oftest har mangel på. Et bidrag på 100-150 soldater/politifolk vil være en fornuftig størrelsesorden, som i FN givetvis også vil blive set som en god byrdefordeling;
- 2) at beredskabet opbygges i samarbejde med de andre nordiske lande, specielt Finland, Norge og Sverige, således at det kan få en rimelig styrke bestående af folk med en stor indsigt også i folkeretlige principper;
- 3) at der samarbejdes med Rigspolitiet om udsendelse af danske politifolk som del af FN's fredsbevarende operationer som et vigtigt supplement til militære bidrag;
- 4) at der tilføjes yderligere midler til Freds- og Stabiliseringsfonden med fokus på bidrag til FN's fredsbevarende operationer i form af militærrådgivere samt uddannelse og træning af personel i relevante konfliktramte lande.
- 5) At Danmark desuden tilbyder væsentlige bidrag – både militære og civile – til FN's såkaldte '*Special Political Missions*', som med begrænsede finansielle og personalemæssige ressourcer for nærværende udfører vigtigt mæglings- og forsoningsarbejde i 24 lande verden over.

Der er en forventning om, at Danmark vil lykkes med at blive valgt til Sikkerhedsrådet for perioden 2025/26. En klar tilkendegivelse af øgede danske bidrag til de fredsbevarende operationer vil være et vigtigt element til styrkelse af kandidaturets troværdighed.

Dette kan med fordel suppleres med øgede danske bidrag til FN's arbejde med at forebygge konflikter i regi af FN's Fredsopbygningskommission, som Danmark var en af initiativtagerne til i forbindelse med det danske medlemskab af Sikkerhedsrådet i perioden 2005/06. Danmark er fra januar i år igen medlem af kommissionen.

Til sidst en påmindelse om sammenhængen mellem forsvarsudgifter og udgifter til udviklingsbistanden. Sidstnævnte kan i betydelig grad være med til at forebygge kriser og krige.

ⁱ United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali, som Sikkerhedsrådet etablerede i 2013.

ⁱⁱ Til sammenligning bidrog Finland med 182 soldater og 15 politifolk, Sverige med 153 soldater og 37 politifolk og Norge med 30 soldater og 13 politifolk.